

תרבות יהודית

Joods Leven in Europa buiten de grote steden

Freuchen Gans - Een vrouw met doorzettingsvermogen

De slotheer van Niederwerries bij Hamm, jonkheer Dietrich von Nehem, keek op 6 juli 1619 vreemd op...

Geldwisselaars in de vroege moderne tijd.

Afbeelding: Gidal-fotoarchief in het S. Ludwig-Steinheim-Instituut

Gerechtsdienaren van de stad Hamm verschenen op zijn weiden en dreven 13 melkkoeien, twee ossen en 116 schapen van zijn bezit in de stad.

Daar aangekomen werd het vee door slagers uit Hamm op zijn waarde getaxeerd en onmiddellijk voor de geschatte prijs verkocht. De opbrengst van de verkoop werd aan de in Hamm wonende joodse kooplieden Moises von Hamm en Freuchen Gans overhandigd. Vermoedelijk baarde de overrompelende actie groot opzien in de stad.

Het initiatief genomen

Freuchen Gans had deze spectaculaire actie tegen de betalingsweigeraar georganiseerd en in de zomer van 1619 het initiatief in een jarenlang proces tegen haar adellijke schuldenaar genomen. Ze bewerkstelligde bij de regering in Kleve de beslaglegging van het vee en liet de dieren van de Lippeweiden naar Hamm drijven en verkopen. De geachte, ja zelfs beroemde echtgenoot blijft bij deze energieke acties volledig in de schaduw van zijn vrouw.

Onder bepaalde voorwaarden - zo toont deze gebeurtenis - waren joden in de maatschappij van de beginnende 17de eeuw niet meer geheel rechteloos.

Lees ook de volgende verhalen

- Een niet alledaags proces
- 1619: Rechtszekerheid voor joden?
- Freuchen Gans en Moises von Hamm
- Gans - een buitengewone familie
- Joodse handelaren en de meerheidsmaatschappij - het voorbeeld Munster
- De Frankfurter rabbijnenconferentie van 1603